

Državni izpitni center

P 2 0 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 24. avgust 2020

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 16).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 4).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 11).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 1.2).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ (pesnica) Rupi Kaur ◆ poezija/pesmi Rupi Kaur ◆ življenje Rupi Kaur in njena poezija 		
1.2	1	◆ A		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	◆ NE po smislu, npr.: ◆ V besedilu so zbrana vprašanja več oboževalcev in posamezni odgovori Rupi Kaur. ◆ Ker ji vprašanj ni zastavljal novinar, ampak gre za najpogostejša vprašanja njenih oboževalcev.		1 za pravilen odgovor z ustrezno utemeljitvijo 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	po smislu, npr., ena od: ♦ si bratec lažje predstavlja pesnico/Rupi Kaur ♦ vidimo, kakšna je Rupī Kaur		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ prikažeta njene ilustracije/risbe, s katerimi opremija svoje pesmi ♦ si bralci lažje predstavlajo, s kakšnimi ilustracijami so opremljene pesniške zbirke	♦ si bralci lažje predstavlajo, o čem je pisala ♦ si predstavljamo teme njenih pesmi, kot sta na primer trpljenje in ljubezen	
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ vidimo, kakšni sta njeni pesniški zbirki (v slovenščini) ♦ bratec vidi naslovnici njenih zbirk		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	♦ se je rodila v Indiji ♦ živi v Kanadi ♦ je pesnica ♦ piše v angleščini ♦ je njeno pravo ime		5 pravilnih rešitev = 3 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ med in mleko / Med in mleko		
5.2	2	po smislu, npr., pet od: ♦ ljubezen ♦ trpljenje/bolečina/travme ♦ izguba ♦ ženskost ♦ spolnost ♦ zlorabe ♦ (ne)enakopravnost	♦ rojstni dan	5 pravilnih rešitev = 2 4,3 pravilne rešitve = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ A		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7.1	3	<p>po smislu, npr., dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Pisava gurmukhi, v kateri je zapisan materni jezik Rupī Kaur, ne ločuje med velikimi in malimi črkami. ♦ Kršenje pravil angleškega jezika se ji zdi zabavno. ♦ Uživa v preprostosti, ki je značilna za jezik pandžabi. ♦ Zdi se ji, da nerazlikovanje med malimi in velikimi črkami izraža enakopravnost. ♦ Tako se povezuje s svojo zgodovino. ♦ Želi ohraniti (drobne) posebnosti maternega jezika. 		<p>2 za vsebinsko ustrezno rešitev z 2 razlogoma</p> <p>1 za vsebinsko ustrezno rešitev z 1 razlogom</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi, če je pravilno naveden vsaj 1 razlog</p>
7.2	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ne, to ni pravopisno pravilno, ker (stvarna) lastna imena/naslove knjig pišemo z veliko začetnico. ♦ Ne, ker naslove del pišemo z veliko začetnico. ♦ To je pravopisno pravilno, ker lahko kot stilno različico naslove knjig pišemo s samimi malimi črkami. ♦ Da, ker je naslov umetnostnega besedila avtorjeva odločitev. 		1 za odgovor z ustrezno utemeljitvijo
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Da, saj so prodali že več kot 2,5 milijona izvodov ene izmed njenih zbirk. ♦ Da, saj v besedilu piše, da je poezijo približala množicam. ♦ Ljudje radi berejo pesmi Rupī Kaur, saj je iz besedila razvidno, da ima veliko oboževalcev. ♦ Da, saj sta dve njeni zbirki prevedeni tudi v slovenščino in to pomeni, da se ljudje zanimajo za njeno poezijo. 		<p>1 za vsebinsko ustreznost povedi</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	3	po smislu, npr., dve od: ♦ ker bi sicer oče šel v zapor ♦ ker je tako lažje preživela ♦ ker so hrepeneli po boljšem življenju ♦ ker so njeni člani sikhi ♦ ker se je njenemu očetu ponudila priložnost za beg		2 za 2 vsebinsko ustrezna vzročna odvisnika 1 za 1 vsebinsko ustrezen vzročni odvisnik 1 za jezikovno pravilnost povedi z najmanj enim vsebinsko ustreznim vzročnim odvisnikom

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Da je poezija eden izmed načinov, s katerim se lahko človek/ženska spopada s krivicami/težkimi razmerami/neenakopravnostjo. ♦ Tudi s poezijo se lahko borimo proti zlorabam. ♦ Pove, da je poezija ena od možnosti, s katero lahko izrazi svoje občutke. Pesnica ni dekle, ki bi bilo tiho. ♦ To je eden od načinov, kako se lahko izpoveš. ♦ Da bi svetu povedala, s čim se ženske spopadajo vsak dan, je pesnica izbrala poezijo.	♦ S poezijo hoče pokazati, s čim vse se spopadamo v življenju. ♦ Pove, da ji poezija pomaga preživeti kruti vsakdanjik.	1 za vsebinsko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ 3 ♦ 1 ♦ 4 ♦ 5		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ DA 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
13.2	1	♦ 1 / 1. / v prvem		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Rupjine ♦ mamine ♦ babičine 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ rojstvo/rojstvom		
	1	♦ živet		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ oktobrskega		
	1	♦ slovenskem		
	1	♦ kanadski		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Glagoli so lahko v sedanjiku, saj je sporočevalka poudarila pomembnost dogodka. ♦ Da, saj gre za dramatični sedanjik. ♦ Da, saj podoživlja dogodek iz preteklosti. ♦ Glagoli bi morali biti v pretekliku, saj sporočevalka pripoveduje o dogodku iz preteklosti. 		1 za odgovor z ustrežno utemeljitvijo 1 za jezikovno pravilnost povedi
17.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Jaz, sramežljiva 12-letnica, sem stala pred sto učenci in na glas brala svoje delo ter dobila nagrado. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Bila sem sramežljiva 12-letnica, stala sem pred sto učenci in na glas brala svoje delo ter dobila nagrado. ♦ Stala sem pred sto učenci in na glas brala svoje delo ter dobila nagrado – jaz, sramežljiva 12-letnica. 	1 za pravilno pretvorbo vseh glagolov 1 za jezikovno pravilnost povedi (brez dodanih ali spremenjenih besed, npr. <u>Na tekmovanju sem jaz, sramežljiva 12-letnica, stala pred sto učenci in na glas brala svoje delo in dobila nagrado.</u>)
17.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ stati ♦ brati 		1 za obe pravilni rešitvi
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	♦ vezaj		
18.2	1	♦ dvanajstletnica		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ 1		
	1	♦ 3		
	1	♦ 4		
Skupaj	3			

Naloga		Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ naslov besedilne vrste / izrek vabila		
	1	♦ navedba sporočevalca/organizatorja		
	1	♦ nebesedne prvine besedila, npr., dve od: – poudarjeni pomembni podatki v besedilu, npr. s krepkim tiskom/velikimi črkami zapisan naslov, čas dogodka, ime organizatorja – likovni elementi – členjenost		2 različni prvini = 1 točka
Vsebina	5	♦ podatki o dogodku: – kdo vabi (organizira dogodek): Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica – na kateri dogodek vabi: literarni večer z Rupji Kaur – kdaj bo ta dogodek (datum in ura): npr. v soboto, 8. 2., ob 18.00 – kje bo dogodek: npr. v knjižnici / v mali dvorani knjižnice – ob kateri priložnosti bo dogodek: kulturni dan		1 za vsak podatek
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost		3 napake = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – jedrnatost – brez zgradbenih prvin uradnega pisma – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: <i>V imenu zaposlenih ...</i>)		Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino in ustreznost besedilni vrsti dobil vsaj 4 točke.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal uradno vabilo, ne dobi točk za ustreznost besedilni vrsti in za slog. Če je napisal uradno vabilo pesnici Rupji Kaur ali če je napisal besedilo druge besedilne vrste, se naloga ovrednoti z 0 točkami.		

1. primer javnega vabila

vabi ljubiteljice in ljubitelje poezije na literarni večer z

Rupi Kaur.

Svetovno znana kanadska pesnica bo brala svoje pesmi in razkrivala svojo dušo na predvečer kulturnega dneva, **v petek, 7. 2., ob 18.00** v mali dvorani knjižnice.

Prijazno vabljeni!

2. primer javnega vabila

Knjižnica Josipa Vošnjaka
Slovenska Bistrica

ob kulturnem dnevu prireja

LITERARNI VEČER Z RUPI KAUR.

Vabimo vas, da se **8. 2. 2020 ob 19. uri** udeležite srečanja s kanadsko pesnico indijskih korenin in prisluhnete njeni poeziji.

Literarni večer bo potekal v večnamenski dvorani knjižnice. Mlada pesnica bo predstavila svoje pesniške zbirke in z veseljem poklepetala z vami.

Vljudno vabljeni!

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Slavko Pregl, Geniji brez hlač (odlomek), Nadzor ali zaupanje

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredeleitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredeljitve. Opredeleitev je napačna.	Geniji brez hlač so literarno besedilo.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	V odlomku iz pripovednega besedila so opazne vse tri književne zvrsti. Epsko je pripovedovanje o dogodku, dramski je dialog, lirski pa izpoved misli oziroma občutij.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Oče pripoveduje o tem, kako je Lenart prepoznal fante, ki so ga napadli, ker jim je bil dolžan nekaj denarja. Pravi, da sin gotovo ni povezan z mamili, mama pa reče, da se boji prav tega, in pove za primer iz okolice. Potem skleneta, da bosta sina kontrolirala.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Lenartova mama in oče govorita o »bandi«, ki je napadla njunega sina. Oče pravi, da se je to zgodilo slučajno, ne zaradi Lenartovega dolga. Mama pove, da so mamila edino, česar se pri sinu boji, in pripoveduje o dogodku na domu Lenartovega prijatelja. Oče potem omeni kriminalistko.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku se Lenartova mama in oče pogovarjata o dogodku na policiji. Tam so odkrili skupino, ki je pretepla in okradla njunega sina. Govorita tudi o večjem problemu, to je povezanost kriminalnih dejanj z mamili. Oče sicer pravi, da Lenarta niso okradli zaradi njih, vendar besede, ki jih izreče, spodbudijo njegovo ženo, da izrazi svoj strah za sina. Utemelji ga s primerom, ki ga pozna. Ko se zakonca pogovarjata o nadzoru, ki ga je predlagala kriminalistka, izrazita različni stališči.

Očetovo doživljanje sinovih težav (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Očetu se sinove težave ne zdijo resne, vidi samo svoje, zato se prepira z ženo.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Očetovo doživljanje je povezano z njegovo lastno stisko, a čeprav ima težave, je pripravljen pomagati sinu, da ne bi zabredel v odvisnost. Ve, da huligani po navadi lovijo tiste, ki so jim dolžni za mamila, a po njegovem Lenart nima nič s tem, ampak so ga pretepli in okradli slučajno. Čeprav mu še zaupa in je sam v peklenski stiski, bo skušal sodelovati pri reševanju problema.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče stoji sinu ob strani, na policiji je z njim. Zaveda se, kaj se dogaja zaradi mamil, vendar sinu zaupa in je prepričan, da Lenartove težave niso povezane z njimi. Kljub temu se mu previdnost ne zdi odveč in se je s sinom pripravljen več ukvarjati, čeprav ima sam hude težave.

Materino doživljanje sinovih težav (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Mati ne zaupa več sinu, ker se druží s Petrom.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Mati se zelo boji, da bi sin užival mamila, vendar ne bi rada povsod hodila z njim in brskala po njegovih stvarih. To se ji upira. Edina stvar, ki se je v zvezi z Lenartom boji, so mamila. Sprašuje se, kaj naj ona in mož še počneta z njim in ali naj ga povsod vodita za roko.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Mati je zelo zaskrbljena, najbolj se boji, da bi Lenart užival mamila. Misli, da sta z možem, kot večina staršev, sinu dala vse, kar sta mogla, in se sprašuje, kaj naj še počneta. Z retoričnima vprašanjema izrazi mnenje, da mu ne moreta povsod slediti.

Njuno videnje rešitve (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Rešitve sploh ne vidita, ker se oče ukvarja samo s seboj, mati pa je izgubila zaupanje v sina.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oba mislita, da je treba sina bolj nadzirati, ker obstaja velika nevarnost, da začne uživati mamila. Oče meni, da bosta morala biti z ženo malo bolj pozorna, da bosta morala Lenarta malo bolj nadzorovati. Mati je sicer pripravljena kontrolirati sina, vendar misli, da to ne vodi nikamor.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče vidi rešitev v večji pozornosti do sina oziroma v občasnem nadzoru. Po njegovih besedah lahko sklepamo, da je pripravljen početi to, kar je predlagala kriminalistka. Mati temu predlogu ne nasprotuje, vendar meni, da pri reševanju problema nadzor ne more nadomestiti zaupanja.

Citirani povedi (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	1. »Oče je pojasnil, da ni čisto tako, kot gledamo na televiziji.« 2. »Mama ni rekla nič, saj je čakala slabših novic.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer. Navedena je ena od spodnjih povedi.	1. »Saj z Lenartom ni bilo nič od tega.« 2. »Mama je še kar molčala in njen obraz je govoril o vse bolj zaskrbljeni mami.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	1. »Malo bolj pozorna bova morala biti.« / »Midva bova morala Lenarta malo bolj nadzorovati.« / »Kriminalistka mi je rekla, naj kdaj pa kdaj pobrskamo po njegovi sobi in zahtevamo, naj izprazni žepe.« 2. »Ampak to ne vodi nikamor.« / Jaz hočem svojemu lastnemu sinu zaupati.« / »Kaj naj še počneva z Lenartom?« / »A naj ga povsod vodiva za roko?« / »A naj hodiva za njim?«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Nobeden od staršev ni brezbržen do Lenarta. Mati je bolj zaskrbljena kot oče, kljub temu pa je nadzor nad sinom zanjo manj sprejemljiv. Rešitev vidi v zaupanju.

Mnenje o problemu v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	V odlomku sta po moje edini problem fizično nasilje in kraja.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Razumljivo je, da se starši bojijo za Lenarta, saj so mamila velik problem, vendar bi se jaz na njunem mestu pogovarjal o tem, kakšne posledice je v sinu pustilo fizično nasilje.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Problem v odlomku ni sinova odvisnost od mamil, ampak predvsem materin strah pred tem. Zdi se mi, da mati nekoliko pretirava in tako zanika to, kar se ji zdi najpomembnejše, zaupanje v lastnega sina. Če bi že imela kakšen dokaz, da Lenart njenega zaupanja ni vreden, da je na primer, tako kot Peter, prinesel mamila domov in jih spravljal za prijatelja, bi jo bolj razumel. Z njo pa se strinjam v tem, da je zaupanje pomembnejše od nadzora. Mislim, da oče reagira bolj razumno, čeprav je sam v stiski, in da se celo trudi ublažiti ženin strah.

Presoja pomena nadzora in zaupanja v medčloveških odnosih (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Ljudje bi si morali zaupati, dokler jih kdo ne prevara ali izda. Včasih pa je potreben tudi nadzor.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Mislím, da imata nadzor in zaupanje svoje dobre in slabe strani. Ni dobro, če ju je premalo, pa tudi ne, če ju je preveč. Preveč nadzora človeka utesnjuje, preveč zaupanja pa mu prinese razočaranje.
2	Presoja je jasna, razložena.	Zaupanje je tudi na sploh v življenju pomembnejše od nadzora. Mením, da ima nadzor svoj pomen v določenem obdobju, na primer v otroštvu. Otroci se ne more in ne sme samostojno odločati. Mladostniki so že zrelejši in pametnejši, zato po moje potrebujejo manj nadzora in več zaupanja, še bolj pa to velja za odrasle. Če nekomu zaupamo, mu s tem povemo, da dobro mislimo o njem in da ga imamo radi, če ga nadziramo, mu sporočamo nasprotno. Oboje vpliva na to, kako posameznik doživlja sebe in druge ljudi.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitel dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Videl sem že zelo različne medčloveške odnose in se učil ob njih.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Nekateri starši svoje otroke pretirano nadzirajo še takrat, ko ti odrastejo, nekateri pa jim preveč zaupajo, ko jim še ne bi smeli. V okolju, kjer živim, sem spoznal oba primera. Pri nas doma ni bilo ne prve ne druge skrajnosti.
2	Primer je opisan.	Od mojega petnajstega leta sta me oče in mati vedno manj nadzirala. Nadzor nad menoj sta ohranila samo pri delu za šolo, ker je bilo učenje moja šibka točka. Moje srednješolske prijateljice sta spoznala, zato ju ni bilo strah, da bomo naredili kakšno neumnost. Nikoli nismo pili alkohola ali uživali mamil in nikoli mi ni bilo treba poročati o tem, kaj smo počeli ter kje smo bili. Nobeden od staršev mi ni nikamor sledil ... Njuno zaupanje mi veliko pomeni; nekateri prijatelji mi namreč pripovedujejo, kakšne težave jim povzroča pretiran nadzor.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Ana Schnabl, Razvezani (odlomki)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Oprelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Oprelitev je napačna.	Besedilo je dramatično.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz epskega literarnega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	V tem odlomku je epsko pripovedovanje o dogodku, dialog je dramska prvina, izpovedovanje književnih oseb pa lirski.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Varuška očita Hani, da je bila groba, in jo svari pred posledicami takega ravnanja. Hana se prepira z njo in se izgovarja na to, da so tudi drugi grobi. Varuška na njena vprašanja odgovarja tako, kot se ji zdi, da je primerno za otroka. Deklica bi morala domov, vendar se temu upira.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Varuška spremlja Hano na njen dom in ji govori, da ne sme biti groba. Hana jo vpraša, zakaj to veja zanjo, za druge pa ne. Varuška ji ne pove pravega odgovora, ampak razmišlja o njem. Deklico spodbuja z lepimi besedami o njenih starših.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Hana in njena varuška se pogovarjata najprej o grobosti. Varuška Hano opozarja, da ne sme biti groba z ljudmi, deklica pa se sklicuje na to, da so tudi drugi takšni do nje. Varuška razmišlja o otrokovem vprašanju, povezanem z grobstvo, in o svojem odgovoru, pa tudi o manipuliranju otrok. Hani reče, da ima ljubeče starše, deklica pa kljub temu ne želi domov in se vedno bolj stiska k njej.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	otrokov odpor do doma / odnos med otrokom in starši
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	odgovor na otrokovo vprašanje / otrok in resnica
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	otrokov problem / odnos do otroka / otrokovo doživljanje

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Hanin problem je v tem, da nima nikogar, ki bi ji prislulhnil.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Hanin problem je odnos z ljudmi. Ne razume, zakaj so grdi do nje. Celo domov noče iti.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Hana ima težave, ni zadovoljna z življenjem v svojem okolju, zato hoče daleč stran. Varuško sprašuje, zakaj so drugi grdi do nje, ona pa ne sme biti, ta pa ji noče povedati resnice, da človeški zlobi ne moremo priti do dna. Deklici tudi s starši očitno ni dobro, noče namreč domov, ampak prosí varuško, naj bo še malo z njo.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Na koncu odlomka je zapisano, da hoče Hana daleč stran. Njen problem je občutek, da imajo vsi ljudje slab (grd) odnos do nje. Pravi namreč, da ni tako samo v šoli, ampak povsod. Ne razume, zakaj bi morala biti ona boljša kot drugi. Varuška ve, da bi s prvim odgovorom, ki bi vseboval resnico o človeški zlobi, deklino stisko še povečala, zato ji govori o pravilih, ki jih je treba v življenju upoštevati. O Haninih starših izvemo, kar o njej pravi varuška, da imata deklino zelo rada in da se trudita zanjo, zato ni jasno, zakaj noče domov.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Otrokom različnih privilegijev je vendarle treba oznaniti, kakšni so njihovi privilegiji.« »Kaj pa naj bi ji rekla? Da človeški zlobi ne moremo priti do dna? Da se življenje ne ozira na to, kaj je za posameznika dobro in kaj ni, temveč da pleše povsem samostojen ples?«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Zakaj so oni grdi do mene, jaz pa ne smem biti?« / »Ampak saj ni tako samo v šoli. Povsod je tako.« / »Povsod so grobi do mene.« / »»Nočem še domov.« je bila jasna.« / »»Prosim, ne še domov ...« / »Tiščalo jo je zgolj – daleč stran.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	O Haninem občutku, da imajo vsi slab odnos do nje, ne moremo ugotoviti, ali je utemeljen, ker varuškinine besede o starših sprožijo dvom o tem, da deklica tak odnos doživlja tudi doma.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Mislím, da so ljudje res grdi do Hane.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Hane ne razumem. Ima dobre starše in odlično varuško, pa se pritožuje nad vsemi. Grobosti in druge slabe odnose doživi vsak človek, zato je ne bi smeli potreti.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Moje mnenje je, da Hana pretirava in da v resnici niso vsi grobi do nje. Ni razloga, da ne bi verjel varuškini trditvi o deklíčinih starših, Hana ji tudi ne nasprotuje. Ne zanika tega, kar pravi varuška, ki pa sama najbolje potrjuje Hanino pretiravanje. Z deklíco se prijazno pogovarja, želi jo »voditi, ne potreti«. Hana to očítno čuti, zato je rada z njo.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Nikoli ne bi smeli reševati problemov brez pomoči tistih, ki jih imajo sami.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Otrokov problem bi moral biti tudi problem odraslega, ki živi z njim, obratno pa po moje ne bi smelo biti. Vendar vemo, da ni tako, ker nekateri odrasli niso zreli in obremenjujejo otroke.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislím, da otroški problemi niso nič manjši od problemov odraslih, vprašanje pa je, ali so vedno resnični. Otroci namreč še ne znajo zrelo presojeti in nekateri še v svojih težavah uporabljajo bujno domišljijo. Morda si samo domišljajo, da se tudi njim dogajajo takšne krvice kot »junakom« iz različnih zgodb. Morda imajo občutek, da jih nihče ne mara, ker so bili zelo hudo prizadeti, čeprav jim je bolečino povzročilo le nekaj ljudi ali celo en sam. To se mi pri njih ne zdi čudno, zlasti če pomislím, da tako čutijo tudi nekateri odrasli. V vsakem primeru je po moje otroške probleme treba vzeti resno, ker otrok zaradi njih trpi, ne zna pa jih še sam reševati. Pomagati mu morajo odrasli.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
0	Primer je samo imenovan/nakazan.	Danes živijo ljudje drug mimo drugega. Naša sosedja se vedno prepirata vpricho otrok. Zaradi težav, ki jih imata, se jezita drug na drugega. Ne pomisli, da je njuno ravnanje vrsta nasilja.
1	Primer je opisan.	Na nekem obisku sem slišal pripoved o deklici, ki si je domišljala, da je nihče ne mara, čeprav je imela takšno izkušnjo samo s tremi sošolkami. Te so ji govorile, da je debela in grda, in je niso klicale drugače kot debelinka. Čeprav je bila deklica zelo bistra in uspešna v šoli, čeprav so jo imeli starši in mnogi drugi zelo radi, je dobila občutek, da jo vsi zavračajo. Popolnoma se je zaprla vase, z nikomer se ni družila, še s starši je komaj govorila. Njena mati je postala pozorna na to, v šoli je problem razkrila učiteljici, ta pa je takoj ukrepala. Žalitive treh sošolk so se končale, deklica pa je šele po daljšem času spet dobila zaupanje vase in v druge.
2		

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije pristejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).